

Kestävää kehitystä  
sitoumuksilla

Sitoumus2050- palvelun  
vuosijulkaisu 2023



# Sitoumus2050-palvelun taustalla YK:n Agenda2030-tavoitteet

## AGENDA2030

YK:n kestävän kehityksen Agenda2030-toimintaohjelma kattaa kaikki kestävän kehityksen ulottuvuudet: sosiaalisen, taloudellisen ja ympäristöllisen. Suomen valtion tekemä kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus on keskeinen väline näiden globaalien tavoitteiden toteuttamiseksi Suomessa.

## KONKREETTINEN TYÖKALU

Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus on esimerkki Suomen tavasta toteuttaa kestävä kehitys käytännössä. Sitoumustyö tuo yritykset, kansalaisyhteiskunnan toimijat ja julkisen sektorin yhteen ainutlaatuisella tavalla. Sitoumuksen takana on Suomen kestävän kehityksen toimikunta. Idea on yksinkertainen – konkreettisia tekoja, mitattavia tuloksia.

## AKTIIVISTA RAPORTOINTIA

Sitoumuksen tekijät raportoivat sitoumuksensa edistymisestä vapaaehtoisesti Sitoumus2050 -palvelussa. Raportit ovat suoraan nähtävissä kunkin sitoumuksen yhteydessä.

## TEKOJA

Yhteiskuntasitoumuksessa eri toimijat sitoutuvat edistämään kestävä kehitystä kaikessa työssään ja toiminnassaan. Tämä toteutuu tekemällä toimenpidesitoumus Sitoumus2050.fi-palvelussa. **Sitoumuksen on luotava uutta ja oltava mitattava sekä noudatettava kestävän kehityksen periaatteita.** Sitoumuksen voi kohdistaa yhteen tai useaan tavoitteeseen.



# Sitoumus2050 – kestävän kehityksen sitoumusten kotipesä

Sitoumus2050-palvelu on vapaaehtoinen ja maksuton valtion tarjoama työkalu organisaation kestävyystyön kehittämiseen.

Palvelu auttaa kestävyystekojen tavoitteen asettamisessa, mittaamisessa ja raportoinnissa. Jo yli 3 000 tahoja on tehnyt vapaaehtoisen kestävän kehityksen sitoumuksen. Palvelun tavoitteelliset ja mitattavat sitoumukset ja green deal-sopimukset ovat myös helppo tapa viestiä organisaation työstä kestävän kehityksen eteen.

Sitoumus2050 -palvelu kannustaa kunnianhimoisten kestävän kehityksen tavoitteiden asettamiseen ja esittelee monipuolisesti Suomessa tehtävää vastuullisuustyötä.



TOIMENPIDESITOUMUKSET



GREEN DEAL -SOPIMUKSET



YMPÄRISTÖMERKKISITOUMUS



RAVITSEMUSSITOUMUKSET



ELINTARVIKEALAN MATERIAALITEHOKKUUDEN SITOUMUS



# Vuonna 2023 palkitut sitoumukset

Kestävän kehityksen toimikunta ja muut sitoumustyyppien hallinnoijat palkitsevat vuosittain parhaita kestävän kehityksen sitoumusten tekijöitä. IF vakuutus palkittiin kunniamaininnalla hyvin alkaneesta sitoumuksesta.



**MONETRA OY**  
on osallistunut aktiivisesti varhaiskasvatuksen haitattomien kemikaalien green deal -sopimuksen kriteerien kehittämiseen ja ottanut niitä käyttöön kilpailutuksissaan.



**SENAATTI-KIINTEISTÖT**  
On ahkerasti mukana sekä päästöttömien työmaiden että kestävän purkamisen green deal -sopimusten toteutuksessa.



**PÄIJÄT-HÄMEEN ATERIAPALVELUT OY**  
on sitoutunut vähentämään haitallisten kemikaalien käyttöä ja ruokahävikkiä.



**LOUNAIS-HÄMEEN KOULUTUSKUNTA-YHTYMÄ**  
tähtää sitoumuksellaan opiskelijoiden ja koulutuskuntayhtymän koko henkilöstön hyvinvoinnin vahvistamiseen monipuolisin keinoin.



**ARLA OY**  
on materiaalitehokkuuden sitoumuksensa puitteissa edistänyt pitkäjänteisesti materiaalitehokkuutta ja sitoutunut tavoitteeseen puolittaa ruokahävikki vuoteen 2030 mennessä.



**YHTEISHYVÄ-AIKAKAUSMEDIA**  
on tehnyt vuosina 2021–2022 kaikkiaan seitsemän ravitsemussitoumusta. Lehdessä ja sen verkkosivuilla on parannettu julkaistavien reseptien ravitsemuksellista laatua ja ympäristökestävyyttä.

# Sitoumukset 2023 lukuina

## TOIMENPIDESITOUMUKSET

**2836** Sitoumusten lukumäärä

**105** Uutta sitoumusta vuonna 2023

## RAVITSEMUSSITOUMUKSET

**103** Liittyjää

**16** Uutta sitoumusta vuonna 2023

## YMPÄRISTÖMERKKI-SITOUMUKSET

**7** Liittyjää

## ELINTARVIKEALAN MATERIAALITEHOKKUUDEN SITOUMUS

**6** Liittyjää vuonna 2023

Vuonna 2022 sitoutuneet yritykset saavuttivat

- ✓ 74 materiaalitehokkuutta edistävää toimenpidettä
- ✓ 2,45 miljoonan euron kustannussäästöt
- ✓ 427 tonnia vähemmän ruokahävikkiä

## GREEN DEAL –SOPIMUKSET

**161** Liittyjää

**30** Uutta sitoumusta vuonna

VUONNA 2024  
SITOUUKSIA ON  
YHTEENSÄ

**3113**

Vuonna 2023 tehtiin

**164**

utta sitoumusta!

# Organisaatioiden toimenpidesitoumuksiin valitsemat muutosalueet vuonna 2023

Sitoumukset edistävät Suomen kestävän kehityksen strategian muutosalueita



Kuva: organisaatiot merkitsivät sitoumuksiinsa seuraavia kestävän kehityksen strategian muutosalueita. Arvot ovat lukumääriä.

# Sitoumustyypit

# Kestävän kehityksen toimenpidesitoumus

VUODEN LOPUSSA  
TOIMENPIDESITOUMUKSIA  
OLI YHTEENSÄ

2836

Yritykset ja julkiset organisaatiot sekä järjestöt ja yhteisöt voivat antaa konkreettisen kestävän kehityksen toimenpidesitoumuksen. Sitoumuksilla viedään eteenpäin Agenda 2030 kestävän kehityksen toimintaohjelman tavoitteita. Toimenpidesitoumukset tehdään Sitoumus2050.fi-palvelussa.

Toimenpidesitoumuksilla toimijat sitoutuvat omalta osaltaan edistämään yhteiskuntasitoumuksen tavoitteiden toteutumista.

Sitoumuksen laatija asettaa sitoumukselleen tavoitteet, mittarit sekä aikataulun. Sitoumuksen on luotava uutta, oltava mitattava sekä noudatettava kestävän kehityksen periaatteita. Sitoumuksen voi kohdistaa yhteen tai useaan kestävän kehityksen muutosalueeseen.

Toimenpidesitoumuksen avulla organisaatio voi luoda kattositoumuksen, ja kutsua kumppanit mukaan kestävyystavoitteiden toteuttamiseen, sekä seurata yhteisen työn tulosten vaikutuksia.

Sitoumustyyppiä seuraa valtioneuvoston kanslia ja pääministerin johtama kestävän kehityksen toimikunta.

Vuonna 2023 tehtiin 105 uutta  
toimenpidesitoumusta!





# Kattositoumus kannustaa sidosryhmiä kestävyYTEEN

Toimenpidesitoumuksiin lukeutuva kattositoumus on vaihtoehto organisaatiolle tai joukolle organisaatioita, jotka haluavat osoittaa työnsä kokonaisvaikutuksia, seurata yhteisten tavoitteiden toteutumista ja lujittaa yhteistyötä toimijoiden välillä. Kattositoumus voi olla työkalu esimerkiksi kunnalle, joka haluaa kutsua alueensa yrityksiä kestävyystavoitteiden toteuttamiseen. Tavoitteet ja mittarit voivat olla yhteisiä mutta myös organisaatiokohtaisia kattositoumuksen sisällä.

Kattositoumuksia ovat tehneet esimerkiksi:

[Kouvolan kaupungin varhaiskasvatus](#)

[Luontopositiivinen Jyväskylä](#)

[Ensi- ja Turvakotien liitto](#)

[Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK](#)

Kattositoumus luodaan kuten tavallinen toimenpidesitoumus Sitoumus2050-verkkopalvelussa. Sitoumus muuttuu toimenpidesitoumuksiksi, kun se saa ensimmäisen liittyjensä.



# Ympäristömerkkisitoumus: Uusin sitoumustyyppi kannustaa hankkimaan ympäristöä vähemmän kuormittavia tuotteita ja palveluita

Loppuvuonna 2022 julkaistu Ympäristömerkkisitoumus on tarkoitettu työkaluksi hankintayksiköille ja hankintoja tekeville yksityissektorin toimijoille.

Sitoumus kannustaa organisaatioita hankkimaan ympäristöä vähemmän kuormittavia tuotteita ja palveluita sekä motivoi yrityksiä tuomaan markkinoille kestävämpiä vaihtoehtoja.

Ympäristömerkkisitoumuksen tekijä sitoutuu edistämään virallisten ympäristömerkkien käyttöä hankinnoissaan. Sitoumuksen visio on, että tulevaisuudessa yhä useampi hankintoja tekevä organisaatio edellyttää hankittavalta tuotteelta tai palvelulta kolmannen osapuolen valvomaa luotettavaa ympäristömerkkiä.

Sitoumukset julkaistaan ja raportoidaan Sitoumus2050.fi –palvelussa.

Ympäristömerkkisitoumuksen ovat 31.5.2024 mennessä tehneet

Warner Music Finland	If Vakuutus
Savon koulutuskuntayhtymä	Kuluttajaliitto
Helsingin yliopisto	HUS
Olympiastadion	



# Green deal -sopimukset ratkovat täsmähaasteita



Ympäristöministeriö  
Miljöministeriet  
Ministry of the Environment

GREEN DEAL -  
SOPIMUKSET SAIVAT  
VUONNA 2023

30

UUTTA LIITTYJÄÄ

## MIKÄ ON GREEN DEAL?

Green deal on vapaaehtoinen sopimus valtion ja elinkeinoelämän tai esimerkiksi kuntasektorin välillä. Ympäristöministeriö hallinnoi sopimuksia. Tavoitteena on yhdessä edistää kestävä kehityksen tavoitteita. Green deal -sopimusten avulla:

- Etsitään ratkaisuja muun muassa ilmastohaasteisiin vastaamiseen ja kiertotalouden edistämiseen Suomessa. Sopimusten avulla voidaan tehostaa lainsäädännön toimeenpanoa tai täydentää lainsäädäntöä.
- Sopimuksissa voidaan esimerkiksi asettaa lainsäädäntöä ankarampia tavoitteita sekä toteuttaa tiettyjen tavoitteiden saavuttaminen ilman lisäsääntelyä.
- Yksittäiset yritykset ja yhdistykset voivat liittyä sopimukseen tekemällä sitoumuksen [Sitoumus2050.fi](https://www.sitoumus2050.fi)-sivustolla.

## Green deal -sopimuksia on laadittu seuraavista teemoista:

- ✓ Muovikassien vähentäminen
- ✓ Autoala
- ✓ Öljyjätehuolto
- ✓ Työkoneala
- ✓ Kestävä purkaminen
- ✓ Päästötön työmaa
- ✓ Kestävät hankinnat varhaiskasvatuksessa
- ✓ Rakentamisen muovit
- ✓ Yhdyskuntajäteveden puhdistaminen
- ✓ Muoviset annospakkaukset

## Arviointeja green deal -sopimuksista:

- ✓ [muovikassi, autoala, työkone ja päästöttömät työmaat](#)

# Elintarvikealan materiaalitehokkuuden sitoumus: Hiilineutraalisuutta ja kiertotaloutta edistämässä

TOINEN KAUSI  
2022-2026

Elintarvikeala solmi toisen materiaalitehokkuuden sitoumuksen vuosille 2022–2026.

Sitoumukseen liittyvät yritykset valitsevat toimintansa kannalta mielekkäimmät toimet, joilla ne tehostavat materiaalien käyttöä ja vähentävät esimerkiksi ruokahävikkiä ja muovin käyttöä elintarvikepakkauksissa.

Sitoumukset julkaistaan ja raportoidaan Sitoumus2050.fi-palvelussa.

Sitoumuksessa mukana olevat yritykset onnistuivat vuonna 2022 vähentämään ruokahävikkiään noin 427 tonnia ja saavuttivat materiaalitehokkuustoimilla noin 2,45 miljoonan euron kustannussäästöt. Toteutettuja toimenpiteitä raportointiin yhteensä 74 vuonna 2022.

Elintarvikealan materiaalitehokkuuden sitoumuksen ovat 31.5.2024 mennessä tehneet:

Anora Group Oyj  
Arla Oy  
Atria Suomi Oy  
Compass Group Oy

HKScan Finland Oy  
Oy Karl Fazer Ab  
Kesko Oyj  
Lidl Suomi

Leijona Catering  
Menukat Oy  
Restel Oy  
Semma Oy

Sinebrychoff  
S-ryhmä  
Tokmanni Oy  
UniCafe  
Wihuri Metro-tukku



# Ravitsemussitoumukset edistävät terveyttä ja hyvinvointia

Ravitsemussitoumus on suomalainen toimintamalli, joka auttaa ja kannustaa ruokalan toimijoita sekä sidosryhmiä parantamaan ruokavalion ravitsemuslaatua sekä edistämään ravitsemusvastuullisia toimintatapoja.

Visio: Kaikkien on helppo nauttia ravitsemussuositusten mukaista ruokaa Suomessa.

**Esimerkkejä viime vuosina tehdyistä ravitsemussitoumuksista:**

## **SPR LOUNASRUOKAILU**

Sitoutuu lounasruokailussa lisäämään kasvisten määrää, toteuttamaan kasviruokapäivän viikossa, tarjoamaan suositusten mukaisten rasvoja sekä vähentämään ruokien suolan määrää.

## **K-RYHMÄ**

Sitoutuu vähentämään suolaa, sokeria, tyydyttynyttä rasvaa tuotteissaan ja lisäämään kasvisten, marjojen ja hedelmien kulutusta sekä K-ryhmän omia Sydänmerkkituotteita.

## **ECKES-GRANI FINLAND OY AB**

Sitoutuu vähentämään sokerin määrää mehutuotteista.

## **SNELLMAN PRO**

Sitoutuu tuottamaan Sydänmerkillä varustettua pääruokareseptejä ammattikeittiöiden käyttöön.





# Miksi sitoumus kannattaa tehdä?

# Miksi tehdä sitoumus?



## Tulosten näkyväksi tekeminen – helppo ja vaikuttava tapa viestiä

- ✓ Sitoumus on konkreettinen toimenpide organisaation vastuullisuustyön osoittamiseen
- ✓ Helppo toteuttaa – jokainen organisaatio räätälöi omaan toimintaansa sopivaksi
- ✓ Julkinen sitoumus tekee organisaation vastuullisuustyön näkyväksi sen sidosryhmille – tapa osoittaa vastuullisuutta
- ✓ Sitoumuksen tekeminen on maksutonta



## Jatkuvuus ja raportointi – tulosten seuranta ohjaa kestävyystyötä

- ✓ Sitoumus kannustaa organisaatioita systemaattiseen ja tavoitteelliseen lähestymistapaan kestävyystyössä.
- ✓ Palvelu ilmoittaa kun on aika raportoida, mikä kannustaa toimenpiteiden mittarointiin ja kehittämiseen.
- ✓ Sitoutuminen tulosten jatkohyödyntämiseen – saavutetut tulokset eivät jää tai unohdu vaan niiden hyödyntäminen jatkuu konkreettisoin askelin.



## Sitoumus2050-palvelusta näkyvyyttä – keskitetty palvelu kokoaa kestävyystyötä

- ✓ Pääministerin johtama Kestävän kehityksen toimikunta ja valtion kestävä kehityksen yhtiö Motiva seuraavat sitoumuksia sekä viestivät niistä verkkopalvelussa ja LinkedIn-kanavallaan. Edistyksellisiä sitoumuksia palkitaan ja nostetaan esiin vuosittain
- ✓ Kaikkien nähtävillä olevat sitoumukset helpottavat viestintää myös johdon ja päättäjien suuntaan
- ✓ Poikkihallinnollinen palvelu kokoaa samaan palveluun eri sitoumustyyppejä

# Miten sitoumuksen tekijät kokevat sitoumukset?

Tavoitteellinen ja mitattava sitoumus on hyvä työkalu organisaation toiminnan kehittämässä.

Toimenpidesitoumuksen tehneistä tahoista \*

97 % mielestä sitoumus edistää kestävä kehityksen toteutumista omassa toiminnassa

92 % mukaan sitoumus auttaa olemaan oman toimialan edelläkävijä

89 % sanoo, että sitoumuksesta on hyötyä maineelle

\* Kestävän kehityksen edistämiseen tarvitaan lisäpotkua – toimenpidesitoumuksissa paljon potentiaalia VNTEAS Lyytikäinen et al. 2017 >



# Tule mukaan, tee sitoumus

Näin teet sitoumuksen kolmella selkeällä askeleella Sitoumus2050.fi-palvelussa.



1

## VALITSE TAVOITTEET JA TEE SITOUMUS

Valitse organisaatiollesi olennainen yksi tai useampi kestävä kehityksen tavoite ja sille sopiva sitoumustyyppi. Sitoudu konkreettisiin toimenpiteisiin valittujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Aseta tavoitteet ja mittarit.

2

## TOTEUTA

Julkaise sitoumus Sitoumus2050.fi-palvelussa. Viesti sitoumuksesta sidosryhmien kanssa. Lunasta sitoumus käytännön teoilla.

3

## MITTAA

Mittaa edistymistä ja raportoi Sitoumus2050-palvelussa. Palvelu lähettää muistutuksia määrittelemälläsi aikavälillä.

## TAI TEE KATTOSITOUMUS

Tee oma toimenpidesitoumus ja kutsu valitsemasi kumppanit toteuttamaan yhteisiä kestävä kehitystä toteuttavia tavoitteita. Asettakaa yhteiset tavoitteet ja seurantaan helpottavat mittarit.

Jos tarvitset apua sitoumukset tekemisessä, ota yhteyttä:

[sitoumus2050@motiva.fi](mailto:sitoumus2050@motiva.fi)

[kestavakehitys.vnk@gov.fi](mailto:kestavakehitys.vnk@gov.fi)